

BİR İÇTİHADİ BİRLEŞTİRME KARARI IŞIĞINDA MERNİS ADRESİNE YAPILAN DOĞRUDAN TEBLİGAT

(YARGITAY İÇTİHADİ BİRLEŞTİRME BÜYÜK GENEL
KURULU, E. 2019/2, K. 2020/3, T. 20.11.2020)

Dr. Öğr. Üyesi Hilal ÜNAL KAYA*

Öz

Yargılama işlemleri dâhil olmak üzere, kişilerin kendilerini ilgilendiren hukuki işlemlerden zamanında haberdar olarak yasal haklarını kullanabilmelerine imkân tanıyan tebligat, gördüğü bu işlev sayesinde hukukun önemli ve güncelliğini hiç yitirmeyen konuları arasında yerini almıştır. İctihadi birleştirme kararları ise Yargıtay daireleri arasındaki görüş ayrılıklarına son vererek benzer konularda bağlayıcı nitelik taşımaları nedeniyle hukuk düzenin önemli kaynakları arasında yer alırlar. Çalışmamıza konu olan içtihadi birleştirme kararı, muhatabın bilinen en son adresine çıkarılan tebligatın iade edilmesi ve adres kayıt sistemindeki yerleşim yeri adresinin bilinen adresten farklı olması hâlinde; adres kayıt sistemindeki yerleşim yeri adresine Tebligat Kanununun 21/2 maddesi uyarınca doğrudan tebligat çıkarılmasının yeterli olup olmadığı hususunda uygulamada yaşanan belirsizliğe (şimdilik) bir son

* Dr. Öğr. Üyesi Hilal Ünal Kaya, Türk-Alman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, Türkiye | Asst. Prof., Hilal Ünal Kaya, Türk-Alman University, Institute of Social Sciences, Istanbul, Turkey. ✉ hilal.kaya@tau.edu.tr • ORCID 0000-0001-6065-0919.

✂ **Atf Şekli** | Cite As: KAYA, Hilal ÜNAL: “Bir İctihadi Birleştirme Kararı Işığında Mernis Adresine Yapılan Doğrudan Tebligat”, SÜHFD, C. 31, S. 3, 2023, s. 1185-1212.

✂ **İntihal** | Plagiarism: Bu makale intihal programında taranmış ve en az iki hakem incelemesinden geçmiştir. | This article has been scanned via a plagiarism software and reviewed by at least two referees.

✂ Bu eser Creative Commons Atf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır. | This work is licensed under Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

vermiş gibi görünse de, verilen kararın halen tartışmaya açık pek çok yönü bulunmaktadır. Kurul'un ancak üçüncü görüşmede oy çokluğu ile karara varabilmiş olması ve alınan karar hakkında çoğu etraflıca yazılmış olmak üzere toplam beş adet muhalefet şerhinin bulunması konuda bir sonuca ulaşmanın hiç de kolay olmadığını göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Bilinen Son Adres • Adres Kayıt Sistemindeki Adres (Mernis Adresi) • Doğrudan Tebligat (Teb. K. M. 21/2) • Normal Yoldan Tebligat (Teb. K. M. 21/1) • Muhataba Ulaşılması

DIRECT NOTIFICATION TO THE MERNIS ADDRESS IN LIGHT OF A DECISION ON THE UNIFICATION OF CASE LAW

(GRAND GENERAL ASSEMBLY OF THE UNIFICATION OF CASE LAW OF THE COURT OF CASSATION, CASE NO. 2019/2, DECISION NO. 2020/3, DATED 20.11.2020)

Abstract

Notification, which enables individuals to be informed of legal proceedings concerning them in a timely manner and to exercise their legal rights, including judicial proceedings, has taken its place among the important and evergreen subjects of law thanks to this function. The decisions on unification of case law, on the other hand, are among the important sources of the legal order as they are binding on similar issues by putting an end to the differences of opinion between the chambers of the Court of Cassation. Although the decision on the unification of case law, which is the subject of our study, seems to have put an end (for the time being) to the uncertainty in practice regarding whether it is sufficient to issue a direct notification to the residential address in the address registration system in accordance with Article 21/2 of the Notification Law in case the notification issued to the last known address of the addressee is returned and the residential address in the address registration system is different from the known address, there are still many aspects of the decision that are open to discussion. The fact that the Board was only able to reach a decision by a majority of votes in the third meeting and that there were five dissenting opinions against the decision, most of which were written in detail, shows that it was not easy to reach a conclusion on the dispute.

Keywords

Last Known Address • Address In The Address Registration System (Mernis Address) • Direct Notification (Article 21/2 of the Notification Law) • Normal Notification (Article 21/1 of the Notification Law) • Reaching The Addressee.

I. İÇTİHATLARI BİRLEŐTİRMENİN KONUSU

Yargıtay İÇtihatları Birleştirme Büyük Genel Kurulunda yapılan görüşmelerde içtihadı birleştirmenin konusu "muhatabın bilinen en son adresine çıkartılan tebligatın iade edilmesi ve adres kayıt sistemindeki yerleşim yeri adresinin bu adresten farklı olması hâlinde; adres kayıt sistemindeki yerleşim yeri adresine "Mernis adresi" şerhi verilerek Tebligat Kanunu'nun 21/2. maddesi uyarınca doğrudan tebligat çıkartılmasının yeterli olup olmadığı, öncelikle bu adrese normal bir tebligat çıkartılmasının gerekip gerekmediği" şeklinde belirlenmiştir.

Kararın incelenmesine geçmeden önce bir hususa açıklık getirmek isteriz ki, kararda geçen "normal tebligat" terimi, muhatabın adreste olup olmadığı ile adreste değil ise nedeninin araştırıldığı, farklı bir adresinin tespit edilmesi halinde tebligatın buraya yönlendirildiği, adresten geçici ayrılma halinde ise tebligattan haberdar kılınma ve Tebligat Kanunu (Teb. K.) m. 20'deki ek süreden yararlanabilme imkânının tanındığı, aynı zamanda "olağan" olarak da tabir edilen yöntemi ifade ederken (Teb. K. m. 21/1; Teb. Yön. m. 30, 31); "doğrudan tebligat" terimi, muhatabın adreste bulunmama nedeninin araştırılmasına gerek kalmayan, yeni adres tespitinin yapılmadığı ve tebligattan haberdar kılınmaya yönelik tedbirleri içermeyen, daha hızlı ve pratik bir yöntemi ifade etmektedir (Teb. K. m. 21/2; Teb. Yön. m. 16/2). İncelediğimiz karar ile paralellik sağlamak adına bizim de çalışma içerisinde aynı terminolojiyi takip edeceğimizi belirtmek isteriz.

II. DAİRELERİN GÖRÜŞ ÖZETLERİ

Konuya ilişkin Hukuk Genel Kurulu, Yargıtay 2. Hukuk Dairesi, Yargıtay 4. Hukuk Dairesi ve Yargıtay 12. Hukuk Dairesi kararları arasında görüş ayrılığı bulunmaktadır. Yargıtay 2. Hukuk Dairesi ile Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin ortak görüşü, tebligatın öncelikle muhatabın bildirilen adresine çıkarılacağı, bu tebligatın tebliğ edilemeden merciine iadesi durumunda muhatabın adres kayıt sisteminde bulunan yerleşim yeri adresine (AKS adresine) öncelikle "Mernis kaydı içermeyen" normal tebligat çıkarılacağı, şayet muhatap adreste oturmakla birlikte, adresten geçici olarak ayrılmış ise Tebligat Kanunu'nun 21/1. maddesi koşullarına uygun şekilde tebligat yapılacağı,

muhatapın adreste oturmadığı tespit edilerek tebligatın iade edilmesi hâlinde ise muhatapın adres kayıt sistemindeki adresi olduğuna dair kayıt (Mernis kaydı) düşülerek Tebligat Kanunu'nun 21/2. maddesi uyarınca doğrudan tebligat yapılacağı yönündedir.

Hukuk Genel Kurulu ile Yargıtay 12. Hukuk Dairesinin ortak görüşü ise muhatapın bilinen en son adresine çıkartılan tebligatın iade edilmesi ve adres kayıt sistemindeki yerleşim yeri adresinin bu adresten farklı olması hâlinde, adres kayıt sistemindeki yerleşim yeri adresine doğrudan “Mernis adresi” şerhi verilerek Tebligat Kanunu'nun 21/2. maddesi uyarınca tebligat çıkartılmasının yeterli olduğu, ilgili adrese öncelikle normal yoldan bir tebligat çıkartılmasının gerekli olmadığı yönündedir.

Görüldüğü üzere, Yargıtay 2. Hukuk Dairesi ile 4. Hukuk Dairesi muhatapın bilinen son adresine çıkarılan tebligatın bila¹ olması halinde öncelikle AKS adresine normal yoldan bir tebligat çıkarılmasını, bu tebligatın başarısız olması halinde ancak o zaman Teb. K. m. 21/2 uyarınca “Mernis adresi” şerhi verilerek doğrudan tebligat yapılmasını öngörerek üç aşamalı bir yöntem izlemektedir. Hukuk Genel Kurulu ile Yargıtay 12. Hukuk Dairesi ise bilinen son adrese yapılan tebligatın iade edilmesi sonrasında AKS adresine Teb. K. m. 21/2 uyarınca “Mernis adresi” şerhi verilerek doğrudan tebligat yapılmasının yeterli olduğunu, normal yoldan yapılacak bir tebligata gerek olmadığını belirterek iki aşamalı bir yöntem izlemektedir.

III. İÇTİHA TLARI BİRLEŞTİRME BÜYÜK GENEL

KURULUNUN KARARI VE GEREKÇESİ

Konuya ilişkin Genel Kurulun kararı özetle şu şekildedir: “... Muhatapın bilinen en son adresine çıkartılan tebligatın iade edilmesi ve adres kayıt sistemindeki yerleşim yeri adresinin bu adresten farklı olması hâlinde: adres kayıt sistemindeki yerleşim yeri adresine “Mernis adresi” şerhi verilerek Tebligat Kanunu'nun 21/2. maddesi uyarınca doğrudan tebligat çıkartılmasının yeterli olduğuna, öncelikle bu adrese

¹ Türk Dil Kurumu Sözlüğünde bila “-sız/-siz, -maksızın/-meksizin, -madan/-meden eklerine karşılık olan ön ek” olarak tanımlanmıştır. Bila tebliğ ise tebliğ yapılması istenen tarafa tebligatın yapılamadığı anlamına gelmektedir.

normal bir tebligat çıkartılmasının gerekmediğine dair. 20.11.2020 tarihinde yapılan üçüncü görüşmede oy çokluğu ile karar verilmiştir...” Görüldüğü üzere, Kurul muhatabın bilinen son adresine tebligat yapılamaması halinde, bu adres ile adres kayıt sistemindeki adres farklı olsa bile, Tebligat Kanunu'nun 21/2. maddesi uyarınca doğrudan tebligat çıkarılmasının yeterli olduğuna, öncesinde normal yoldan bir tebligat çıkarılmasına gerek olmadığına karar vererek Hukuk Genel Kurulu ve Yargıtay 12. Hukuk Dairesinin görüşlerini izlemiştir. Fakat Kurulun bu karara ulaşması kolay olmamış, Kurul ancak üçüncü görüşmede oy çokluğu ile karar alabilmiştir. Gerek kararın gerekçe kısmında gerekse de muhalefet şerhlerinde önemli tartışma noktalarına değinilmiştir. Gerekçede yer alan hususlara ana hatlarıyla bu başlık altında yer verilecek olup; muhalefet şerhlerindeki hususlara ise yeri geldikçe değinilecektir.

Karar içerisinde, sorunun değerlendirilmesine geçilmeden önce konuyla doğrudan yahut dolaylı olarak ilgisi bulunan birçok mevzuat hükmüne yer verildiği görülmektedir. İlgili hükümler 7201 sayılı Tebligat Kanunu ve Tebligat Kanunu'nun Uygulanmasına Dair Yönetmelik (Teb. Yön.) başta olmak üzere 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununda yer alan hükümlerdir. Gerekçe kısmı yakından incelendiğinde ise karara temel olanın Tebligat Kanunu'nun 10/2 ve 21/2 maddeleri ile Yönetmeliğin 16/2, 30/1 ve 31' inci maddeleri olduğu anlaşılmaktadır.

Kurulun gerekçesi özetle şu şekildedir:

- Teb. K. m. 10/2: “Bilinen en son adresin tebligata elverişli olmadığının anlaşılması veya tebligat yapılamaması hâlinde, muhatabın adres kayıt sisteminde bulunan yerleşim yeri adresi, bilinen en son adresi olarak kabul edilir ve tebligat buraya yapılır”. Kurul, bu hükümden adres kayıt sistemindeki yerleşim yeri adresinin bilinen en son adres olduğu yönünde aksinin ispatı mümkün olmayan bir varsayım bulunduğundan yola ıkmaktadır². AKS adresi son adres olarak kabul

² Karar içerisinde varsayım su şekilde tanımlanmıştır: “... Varsayım bir kurucu unsurun hukuki sonuçlarının başka bir unsur içinde doğru olup olmadığına araştırmaya ihtiyaç duymaksızın aynen kabulüdür...”.

edildiğinden, tebligatı çıkartan merci veya posta memurunun başkaca bir adres araştırması yapamayacağı belirtilmektedir. Kurula göre, şayet AKS adresine normal usulde, yani Kanunun 21/1 maddesine göre tebligat yapılması kabul edilirse, bu metod adres araştırmasını da içermesi nedeniyle Teb. K. m. 10/2 hükmüne açıkça aykırı olacaktır.

• Teb. K. m. 21/2: “Gösterilen adres muhatabın adres kayıt sistemindeki adresi olup, muhatap o adreste hiç oturmamış veya o adresten sürekli olarak ayrılmış olsa dahi, tebliğ memuru tebliğ olunacak evrakı, o yerin muhtar veya ihtiyar heyeti azasından birine veyahut zabıta amir veya memurlarına imza karşılığında teslim eder ve tesellüm edenin adresini ihtiva eden ihbarnameyi gösterilen adresteki binanın kapısına yapıştırır. İhbarnamenin kapıya yapıştırıldığı tarih, tebliğ tarihi sayılır”. Kurul, AKS adresine doğrudan tebligat yapılabilmesi için öncelikle bilinen en son adrese normal yoldan bir tebligat çıkarılması gerektiğine vurgu yaptıktan sonra, bilinen en son adrese çıkarılan tebligatın merciiine iade edilmesi halinde, ikinci (ve son) aşama olarak AKS adresine “Mernis adresi” şerhi düşülerek doğrudan tebligat yapılması gerektiği kanaatindedir. Kurul bu sonuca, özellikle Teb. K. m. 10/2’de yer alan “muhatabın adres kayıt sisteminde bulunan yerleşim yeri adresi, bilinen en son adresi olarak kabul edilir” yönündeki varsayım ile Teb. K. m. 21/2’ de yer alan “... tebliğ memuru tebliğ olunacak evrakı o yerin muhtar veya ihtiyar heyeti azasından birine veyahut zabıta amir veya memurlarına imza karşılığında teslim eder ve tesellüm edenin adresini ihtiva eden ihbarnameyi gösterilen adresteki binanın kapısına yapıştırır.” ifadesini birlikte ele alarak ulaştığını belirtmiştir.

• Teb. Yön. m. 16/2: “Bilinen en son adresin tebligata elverişli olmadığına anlaşılması veya tebligat yapılamaması hâlinde, muhatabın adres kayıt sisteminde bulunan yerleşim yeri adresi bilinen en son adresi olarak kabul edilir ve tebligat buraya yapılır. Ayrıca başkaca adres araştırması yapılmaz. 79 uncu maddenin ikinci fıkrasına göre renkli bastırılan tebligat zarfında, adresin muhatabın adres kayıt sistemindeki yerleşim yeri adresi olduğu belirtilerek bu adrese tebligat yapılacağına dair meşruhata yer verilir.” Kurul, Yönetmeliğin bu hükmünü Teb. K. m. 10/2 ve m. 21/2 hükümlerine ilişkin yaptığı değerlendirmelere dayanak

olarak göstermiştir. Kararda, özellikle maddede yer alan “başkaca adres araştırması yapılamayacağına” ilişkin ifade ile AKS adresine çıkarılan tebligatta “bu hususa ilişkin meşruhata yer verilmesine” yönelik ifadeye dikkat çekilmiştir.

•Teb. Yön. m. 30/1: “Adres kayıt sistemindeki yerleşim yeri adresine meşruhat verilerek çıkarılan tebligatlar hariç olmak üzere, muhatap veya muhatap adına tebliğ yapılabilecek olanlardan hiçbiri gösterilen adreste sürekli olarak bulunmazsa, tebliğ memurunun, adreste bulunmama sebebini bilmesi muhtemel komşu, yönetici, kapıcı, muhtar, ihtiyar heyeti veya meclisi yeleri, kolluk amir ve memurlarından araştırarak beyanlarını tebliğ mazbatasına yazıp imzalatması, imzadan çekinmeleri halinde bu durumu yazarak imzalaması gerekir.” Yönetmeliğin 30. maddesi, başlığında da belirtildiği üzere, muhatabın adreste bulunmaması, ölmesi veya adresinden sürekli olarak ayrılması hâlinde yapılacak işlemleri düzenlemektedir. Kurul, maddenin ilk cümlesinde yer alan “adres kayıt sistemindeki yerleşim yeri adresine meşruhat verilerek çıkarılan tebligatlar hariç olmak üzere” açıklamasından, Teb. K. m. 21/2` ye göre yapılacak tebligatlarda muhatabın adreste aranmasının ve yeni adres tespiti halinde tebligatın buraya yönlendirilmesinin mümkün olmadığı sonucunun pekiştirildiği kanaatindedir.

•Teb. Yön. m. 31: “(1) Tebliğ memuru;

a) Muhatap veya muhatap adına tebligat yapılabilecek kişiler, o adreste buldukları halde hiçbirinin tebliğ anında gösterilen adreste mevcut olmamaları,

b) Muhatap ya da kendilerine tebligat yapılabilecek kişilerin tebellüğden kaçınması,

c) Muhatap, gösterilen adreste hiç oturmamış veya bu adresten sürekli olarak ayrılmış olsa dahi tebligatın, muhatabın adres kayıt sistemindeki yerleşim yeri adresine bu husus meşruhat verilerek çıkarılması,

hallerinden biri gerçekleştiği takdirde tebliğ olunacak evrakı, o yerin muhtar veya ihtiyar heyeti veya meclisi üyesinden birine ya da kolluk amir veya memuruna imza karşılığında teslim eder. Tebliğ

memuru, ek-1'de yer alan (2) numaralı örneğe uygun olarak düzenlenen ihbarnameyi gösterilen adresteki kapıya yapıştırır. (a) bendinde belirtilen halin gerçekleşmesi durumunda tebliğ memuru, tebliğ olunacak şahsa keyfiyetin haber verilmesini de mümkün oldukça en yakın komşularından birine, varsa yönetici veya kapıcıya da bildirir.

(2) Birinci fıkranın (c) bendi gereğince yapılacak tebligatlarda tebliğ memurunca 30 uncu maddeye göre araştırma yapılmaz." Yönetmeliğin bu maddesi ise tebliğ imkânsızlığı ve tebellüğden kaçınma hali ile adres kayıt sistemindeki adreste bulunmama halinde yapılacak işlemleri düzenlemektedir. Kurul, maddenin ilk fıkrasının (c) bendi ile ikinci fıkrasını birlikte yorumlayarak, muhatabın adres kayıt sistemindeki yerleşim yeri adresine bu husus meşruhat verilerek çıkarılan tebligatlarda, muhatabın adreste bulunmaması halinde tebliğ memurunun bildirim ve araştırma yapma yükümlülüğünün olmadığına hükmetmiştir.

• Gereğince son olarak adil yargılanma hakkı ile bu hakkın bir unsuru olan hukuki dinlenilme hakkına ve silahların eşitliği ilkesine yer verilmiştir. Kurul, adil yargılanma hakkı ile yargılamanın makul sürede bitirilmesi arasında hassas bir dengenin bulunduğu işaret etmiştir. Adil yargılanmanın gerçekleştirilebilmesi için sadece hukukî dinlenilme hakkının tanınmış olmasının yetmediği; aynı zamanda tarafların bu haktan eşit olarak yararlanmaları gerektiği belirtilerek silahların eşitliği ilkesine vurgu yapmıştır. Kurula göre, muhatabın hukuki dinlenilme hakkı gerekçe gösterilerek Teb. K. m. 21/2 uyarınca tebligat yapılmasının ön koşulu olarak Mernis adresine öncelikle normal yoldan bir tebligat gönderilmesi gerektiği kabul edilirse, bu durum Kanun ve Yönetmeliğe aykırı olduğu gibi, tebligat işlemini gereksiz uzatarak karşı tarafın makul sürede yargılanma hakkını da ihlal edecektir.

IV. DEĞERLENDİRME

A. Tebligat Kanunu'nun İlgili Maddelerinin Değerlendirilmesi

1. Teb. K. m. 10

Tebligat Kanunu'nun 10. maddesinin ilk fıkrası tebligatın öncelikle tebliğ yapılacak şahsın bilinen en son adresine yapılacağı; ikinci fıkrası ise bilinen en son adresin tebligata elverişli olmaması veya bu adrese

tebligat yapılamaması hâlinde, muhatabın adres kayıt sisteminde bulunan yerleşim yeri adresinin bilinen en son adres olarak kabul edilerek tebligatın buraya yapılacağını düzenlemektedir. Düzenlemeden de anlaşılabilir üzere, kanun koyucu öncelikle muhataba en hızlı ve kolay yoldan ulaşılabileceği düşünölen bilinen en son adresine tebligat yapılmasını, buradan bir sonuç alınamaz ise o zaman adres kayıt sistemindeki adresine tebligat yapılmasını öngörmüřtür³. Fakat madde içerisinde AKS adresine çıkarılacak tebligatın normal yoldan mı yoksa doğrudan mı olması gerektiğine ilişkin herhangi bir açıklamada bulunulmamıştır.

Bilinen en son adresin tespitinde, tebliğ isteyen beyanı, muhatabın veya diğer ilgililerin bildirimleri ya da mevcut belgeler esas alınır (Teb. Yön. m.16/1). Bilinen en son adres bu şekilde tespit edildikten sonra (şayet muhatabın adres kayıt sisteminde yerleşim yeri adresi var ise)⁴ iki ihtimal gündeme gelebilir: Birinci ihtimal, muhatabın tespit edilen adresi ile AKS adresinin aynı olması ihtimalidir. Bu durumda, öğretide her ne kadar AKS adresine doğrudan tebligat çıkarılması gerektiği ileri sürölmüşse de⁵, uygulama – İBK’ da da kabul edildiği

³ “...Bilinen en son adresin tebliğe elverişli olmadığı anlaşılardan veya bu adreste tebligat yapılamadığı görölmöden doğrudan adres kayıt sisteminde bulunan yerleşim yeri adresinde tebligatın yapılması; yapılan tebligatı usulsöz kılar (Teb. K. M. 10/2)...” Yargıtay 2. HD, 13.06.2022, E. 2022/5084, K. 2022/5601 (Lexpera). Benzer yöndeki bir diğer karar için bkz: Yargıtay 1. HD, 10.05.2022, E. 2021/9411, K. 2022/3788 (Lexpera).

⁴ Adres kayıt sisteminde kayıtlı olmayan gerçek kişiler için ise bilinen adrese tebligat yapılamadığı takdirde son çare olarak Teb. K. m. 28 uyarınca ilan edilen tebligat yapılacaktır. Detaylı bilgi için bkz: **AKCAN**, Recep/**ALBAYRAK**, Hakan, Tebligat Hukuku, 2. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2015, s. 56 vd.

⁵ *Yeşilova* kayıtlı adrese çıkarılacak tebligatın kaçıncı kez olduğuna bakılmaksızın Teb. K. m. 21/2 uyarınca doğrudan yapılması gerektiği kanaatindedir. Yazara göre, adres kayıt sistemindeki adresin başkaca bir adres araştırmasına hukuken imkân vermeyen yapısı, aynı adrese olağan usulde, yani Kanunun 21/1 maddesine göre tebligat yapılmasına doğal olarak engeldir. **YEŞİLOVA**, Bilgehan, “Tebligat Kanunu’nun 6099 s. K. İle Değişik 10/II ve 21/II Maddesi Hükömlerinin Uygulama Alanlarının Tespiti-Bir İçtihat Değerlendirmesinin Düşöndürdükleri”, Ankara Barosu Dergisi, 2014/3, s. 92, 105. **Benzer yönde: YILMAZ**, Ejder/**ÇAĞLAR**, Tacar, Tebligat Hukuku, 6. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara 2013, s. 369, 370; **DURAN**, Osman, “Adres Kayıt Sisteminin Tebligat Hukuku Üzerine Etkileri”, EÜHFD, 2013/2, s. 937, 938; **PEKSÖZ**, Vildan, “Adres Değerikliği Hâlinde Tebligat”, İÜHFM,

üzere – bilinen adres ile AKS adresinin aynı olması durumunda ilgili adrese öncelikle normal yoldan bir tebligat çıkarılması, bu tebligattan bir sonuç alınamaz ise ancak o zaman doğrudan tebligat çıkarılması gerektiği yönündedir⁶. Biz de bu karara katılmaktayız zira – aşağıda daha detaylı olarak ele alacağımız üzere – Teb. K. m. 21/2`de düzenlenen doğrudan tebligat usulü muhatabı korumaya yönelik bazı önemli tedbirlerden yoksundur. Şayet AKS adresine tek aşamalı olarak doğrudan tebligat çıkarılması kabul edilseydi, bu durum vatandaşlık görevini yerine getirerek adres kayıt sistemine zamanında ve usulüne uygun olarak adresini bildirmiş olan bireylerin hak kaybına uğramalarına neden olabilirdi.

Tebliğatin yapılacağı adres tespit edildikten sonra doğabilecek ikinci ihtimal ise, tespit edilen (bilinen) adres ile AKS adresinin farklı olması ihtimalidir. İşte asıl tartışma konusu da bu noktada ortaya çıkmaktadır. Böyle bir durumda bilinen adrese yapılan ilk tebliğin normal usul ve yöntemler izlenerek yapılacağı konusunda herhangi bir tereddüt yoktur. Ancak yapılan bu tebliğin bila dönmesi halinde AKS adresine çıkarılacak tebliğin öncelikle normal yoldan mı yoksa doğrudan mı olması gerektiği hususunda bir açıklık yoktur.

Tartışmanın Tebligat Kanunu'nun 10. maddesini ilgilendiren kısmı 2011 yılında 6099 sayılı Kanun ile getirilen ikinci fıkrasıdır. İkinci fıkra, bilinen en son adresin tebligata elverişli olmadığına anlaşılması veya bu adrese tebligat yapılamaması halinde, adres kayıt sisteminde bulunan yerleşim yeri adresinin bilinen en son adres olarak kabul edilerek

2016/1, s. 355. **Aksi yönde:** ARSLAN, Ramazan / YILMAZ, Ejder / TAŞPINAR AYVAZ, Sema / HANAĞASI Emel, Medeni Usul Hukuku, 6. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara 2020, s. 192; SALGIRTAY, Teoman, "Tebliğat Kanununda Yapılan Değişiklikler Ve Bir Yargıtay Kararı Işığında (Yargıtay 12. H.D. 2012 / 32459 E. – 2013 / 3328 K. S. -11.02.2013 T.) Tebligat Kanunu Uygulamaları", Ankara Barosu Dergisi, 2013/4, s. 302.

⁶ Yargıtay 12. HD., 19.3.2013, E. 2013/2332, K. 2013/10176 (Legalbank); Yargıtay 1. HD, 03.10.2022, E. 2021/4893, K. 2022/6362 (Legalbank); Yargıtay 12. HD., 12.10.2022, E. 2022/2286, K. 2022/10186 (Legalbank); Yargıtay 12. HD., 10.11.2022, E. 2022/4235, K. 2022/11869 (Legalbank). İncelemekte olduğumuz İçtihadı Birleştirme Kararının gerekçesinde şu ifadeler yer almaktadır: "...Kanun koyucu bilinen en son adres ile mernis adresinin aynı olması hâlini ayrıca düzenlememiş ise de bu durumla ilgili bir içtihat aykırılığı bulunmamaktadır...".

tebligatın buraya yapılacağını dzenlemektedir. Madde gerekçesinde de belirtildiği üzere, AKS adresi başkaca bir araştırmaı gerekli kılmayan son adres olarak kabul edilmiřtir⁷. Kurul, buradan hareketle her iki adresin farklı olduğu durumlarda bilinen adrese yapılan ilk tebliğin bila olması halinde, AKS adresine doğrudan tebligat çıkarılması gerektiğini, çünkü normal yoldan çıkarılacak bir tebligatın adres araştırmasını da içermesi nedeniyle Teb. K. m. 10/2 hükmüne açıkça aykırı olacağını belirtmektedir. İlginç olan şudur ki, Kurul, bilinen adres ile AKS adresinin örtüşmesi durumunda ise bu sefer AKS adresine doğrudan tebligat yapılamayacağı, mutlaka öncelikle normal yoldan tebligatın denenmesi gerektiği yönündeki görüşe katılmaktadır⁸. Kanımızca burada şöyle bir çelişki ortaya çıkmaktadır: şayet “AKS adresi başka bir araştırmaı gerekli kılmaz” ifadesi Kurulun yorumladığı gibi ele alınıp bir çözüme varılmak isteniyorsa, son halde de (yani her iki adresin örtüşmesi durumunda da) AKS adresine normal değil doğrudan tebligat yapılabilmesi gerekirdi, zira normal yoldan yapılacak bir tebligat bu halde de adres araştırmasını içerirdi. Oysaki ilgili görüş böyle bir durumda muhatabın AKS adresine normal yoldan tebligat denenmeksizin doğrudan tebligat yapılmasını hukuka aykırı bulmaktadır.

Kanımızca tartışmanın kilit noktalarından birisi, AKS adresine yapılan tebligatın hiçbir şekilde yeni bir adres araştırması içeremeyeceği düşüncesinden kaynaklanmaktadır. Bu düşünceye dayanak olarak gösterilen Teb. K. m. 10/2 hükmünün gerekçesinde şu ifadelere yer verilmiştir: “Yeni dzenlemeyle birlikte adres kayıt sisteminde bir adres mevcut olduğu sürece, adresin meçhul sayılması ve adres araştırması yapılması mümkün değildir. Bu sebeple 28 inci madde hükmünün uygulanması oldukça istisnai kullanılabilir bir hal alacaktır”. Bize göre bu ifadeden çıkan sonuç şudur: AKS adresinin başkaca bir araştırmaı gerekli kılmaması ile

⁷ Bu sayede, özellikle uygulamada gerçek kişilerin adresinin tespit edilememesinden kaynaklanan gecikmelerin önüne geçilmesinin hedeflendiği belirtilmiştir. Bkz: 6099 s. K. Gerekçe m. 3.

⁸ “...Dolayısı ile bir kimsenin doğrudan doğruya mernis adresine tebligat yapılması mümkün olmayıp, mernis adresine tebligat ikincil bir yol veya çare olarak kullanılır...”.

anlatılmak istenen, adres kayıt sisteminin oluşturulmasıyla birlikte artık sistemde kayıtlı adresi bulunanlar için ilanen tebligata ve dolayısıyla tebligatı çıkaran merci tarafından yapılacak son bir adres araştırmasına gerek kalmadığıdır⁹. Bunun haricinde, ilgili ifadeden adres araştırması içerdiği gerekçesiyle AKS adresine normal yoldan tebligat çıkarılamayacağı sonucuna ulaşmak kanımızca mümkün değildir.

Kaldı ki, normal tebligat usulü adres araştırmasından da öte, muhatabın adresten geçici süreyle mi yoksa sürekli olarak mı ayrıldığıнын tespiti ile geçici ayrılma halinde onun tebligattan haberdar kılınması ve Teb. K. m. 20’de öngörülen şartların oluşması halinde on beş günlük ek süreden yararlanması¹⁰ haklarını da içeren daha kapsamlı bir yöntemi ifade etmektedir. Şayet sırf yeni bir adres araştırmasına mahal vermemek için AKS adresine doğrudan tebligat çıkarılması gerektiği kabul edilirse, bu durumda muhatap tebligata ilişkin diğer haklarından da mahrum bırakılmış olmaktadır¹¹. Bu yüzdendir ki bilinen en son adres muhatabın AKS adresi olsa bile yapılacak ilk tebligatın öncelikle normal yoldan çıkarılması gerektiği kabul edilmektedir.

⁹ Bilindiği üzere, ilanen tebligatta tebligatı çıkaran mercii tebliğ memurunca adresi tespit edilemeyenler için Teb. K. m. 28/2’ de öngörülen yöntemlerle son bir adres araştırması yapmakta ve buradan da bir sonuç alınmadığı takdirde ilanen tebligat yoluna başvurmaktadır. Detaylı bilgi için bkz: **RUHİ**, Canan / **RUHİ**, Ahmet Cemal, Tebligat Hukuku Bilgisi, 5. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2019, s. 223. **ATALI**, Murat/**ERMENEK**, İbrahim/**ÜÇÜNCÜ**, S. Hilal, Tebligat Hukuku, 4. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2021, s. 51 vd.

¹⁰ Teb. K. m. 20 uyarınca, muhatabın geçici olarak başka yere gitmesi halinde, tebliğ evrakı Teb. K. m. 20 ‘de belirtilen kişilere teslim edilmişse tebligat bu tarihte yapılmış sayılır. Ancak bu kişiler tebliğ evrakını kabulden kaçınırsa tebliğ memuru bu hususu tutanağa geçirerek tebliğ olunacak evrakı o yerin muhtar veya ihtiyar heyeti üyesinden birine ya da kolluk amiri veya memurlarına imza karşılığında teslim eder ve teslim ettiği kişinin adresini içeren ihbarnameyi gösterilen adresin kapısına yapıştırır. Tebligat ihbarnamenin kapıya yapıştırıldığı tarihten on beş gün sonra yapılmış sayılır. Detaylı bilgi için bkz: **EKECİK**, Şükran /**DURAN**, Osman, “Tebligat Kanunu’nun 20. Maddesi Üzerine Düşünceler”, Ankara Barosu Dergisi, 2013/3, s. 88 vd. Öğretide, Teb. K. m. 20 hükmünün muhatabın adresten uzunca bir süre ayrılmış olması halinde uygulanacağı belirtilmiştir. Bkz: **DELİDUMAN**, Seyithan, Tebligat Hukuku Bilgisi, 4. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara 2012, s. 106; **ATALI/ERMENEK/ÜÇÜNCÜ**, s. 182 vd.

¹¹ Bu hususa hemen hemen tüm muhalefet şerhleri içerisinde dikkat çekilmiştir.

Aynı dūřuncenin her iki adresin farklı olması durumunda niçin uygulama alanı bulamadığını anlamak gūçtür. Her ne kadar açıkça belirtmese de Kurul'un řu argūmandan yola çıktığını dūřünmekteyiz: Her iki adresin farklı olması durumunda, bilinen adrese çıkarılan ilk tebligat normal yoldan olacağı için AKS adresine tekrar normal yoldan bir tebligat çıkarılmasına gerek yoktur; her iki adresin aynı olması durumunda ise, muhataba henüz normal yoldan çıkarılmış bir tebligat olmadığı için öncelikle bu yolun denenmesi ancak başarısız olunursa o zaman doğrudan tebligat yapılması gerekir. Fakat bu gerekçeden yola çıkılacak olursa göz ardı edilmemesi gereken şudur ki; bilinen adresin tespiti sıklıkla tebligatı isteyen tarafın beyanına ya da ilgili merciinin araştırmasına dayanabilmektedir¹². 10' uncu maddenin gerekçesinde yer alan “Ancak tebligatın yapılmasını isteyeninin veya tebligatı çıkartan makamın bildirdiği adresin, tebligata elverişli olmadığıının anlaşılması ya da bu adrese tebligat yapılamaması hâlinde, muhatabın 5490 sayılı Kanuna göre adres kayıt sistemindeki adresi bilinen son adresi olarak kabul edilerek, tebligat buraya yapılacaktır” ifadesi de uygulamanın bu yönde olduğuna işaret etmektedir. Tebligatın yapılmasını isteyeninin veya tebligatı çıkartan makamın bildirdiği adrese tebligat yapılamaması halinde, muhatabın AKS adresine doğrudan tebligat çıkarılabileceği kabul edildiğinde, bu durumda muhatap kendisinden kaynaklanmayan bir nedenden ötürü en güvenilir adres olarak tabir edilen AKS adresinde olağan yöntemlerle aranmaksızın adeta şekli bir tebligat yöntemine tabi tutulmuş olmaktadır. Dięer yandan, böyle bir uygulamanın varlığından haberdar olan kötü niyetli ilgililerin de sırf bilinen adrese yapılan tebligatı başarısız kılmak ve bunu takiben muhatabın AKS adresine doğrudan tebligat yapılmasını sağlayabilmek için yanlış adres bildirmeleri de mümkündür¹³.

¹² 1, 4, 5 nolu muhalefet şerhleri. “Bilinen en son adresi tebliğ muhatabı (kendisine tebligat yapılacak kişi) bildirmiş olabileceği gibi diğer ilgili kimseler de (mesela davacı veya takibe girişen alacaklı) bildirebilir. Tebligatı çıkaracak merci (mesela mahkeme veya icra dairesi) de soruşturma yaparak, muhatabın bilinen en son adresini tespit edebilir”. MUŐUL, Timuçin, Tebligat Hukuku, 7. Bası, Adalet Yayınevi, Ankara 2018, s. 182, 183.

¹³ Bkz. 1, 4, 5 nolu muhalefet şerhleri. Kuşkusuz muhatabın kendisine tebligat yapılması için bildirdiği adresin AKS adresi ile örtüşmediği durumlara da karşılaşmak mümkündür. Böyle bir durumda ise, muhatabın bildirdiği adrese

Bu noktada, bir çözüm olması açısından, “tebligat öncelikle muhatabın bilinen en son adresine yapılır” kuralının tekrar gözden geçirilebileceği kanaatindeyiz. Zira, tebligatı çıkaran merciye öncelikle tebligat adresinin tespit edilmesi görevini yükleyen bu kuralın uygulaması adres kayıt sisteminin oluşturulmasından önceye dayanmaktadır. Halbuki kapsamlı ve güvenilir bir adres kayıt sistemi oluşturulduktan sonra aynı uygulamayı sürdürmek yerine, yeni bir düzenlemeyle sistemde kayıtlı adrese öncelik verilerek yapılacak ilk tebligatın AKS adresine normal yoldan çıkarılması, buradan bir sonuç alınamaz ise AKS adresine doğrudan tebligat çıkarılarak sürecin sonlandırılması düşünülebilir. Böylece hem uygulamada yaşanan bilinen adres ile AKS adresinin farklı olması durumunda ortaya çıkan karmaşanın hem de bilinen adresin tespiti için kaybedilen zamanın önüne geçilmiş olacaktır. Adres kayıt sisteminde kayıtlı bir adresi bulunmayanlar için ise ilanen tebligat ya da – daha esnek bir çözüm benimsenmek istenirse –bir defaya mahsus bilinen adres tespiti yapılması ve şayet adres tespit edilirse tebligatın doğrudan buraya yönlendirilmesiyle sürecin sonlandırılması düşünülebilir. Ancak AKS adresine öncelik tanınan böyle bir çözüm benimsendiğinde, sistemin doğru ve düzgün işleyişi için gerekli tedbirlerin alınmasının her zamankinden daha önemli hale geleceği de göz ardı edilmemelidir¹⁴.

“Tebligat öncelikle muhatabın bilinen en son adresine yapılır” kuralı muhafaza edilmek istenirse de o zaman alternatif olarak şu çözüm yolu önerilebilir: Bilinen adrese yapılan bila tebliğ üzerine AKS adresine yapılacak normal yoldan tebligatta yeni bir adres araştırması

normal yoldan çıkarılan tebligatın yapılamayarak merciine iadesi üzerine AKS adresine normal yoldan çıkarılacak yeni bir tebligat bu sefer de tebligat isteyen tarafın menfaatlerinin zedelenmesine sebebiyet verebilir. Bu sonucu önleyebilmek adına, belki o zaman Kurul tarafından benimsenen, bilinen adrese çıkarılan ilk tebligatın başarısız olması üzerine AKS adresine doğrudan tebligat çıkarılması gerektiği düşünülebilir. Fakat durumun istisnai özelliği dikkate alındığında, bu yöntemin genel bir kural olarak değil, muhatabın kötü niyetli yahut ihmalkâr davranışlarını önlemeye yönelik bir tür yaptırım olarak düzenlenmesi daha uygun olabilir.

¹⁴ Sistemin işleyişine yönelik hâlihazırda getirilmiş bazı eleştiriler için bkz: AKİL, Cenk, “11.1.2011 Gün ve 6099 Sayılı Kanun ile 7201 Sayılı Tebligat Kanunu’nda Yapılan Değişiklikler”, TBB Dergisi 2012/101, s. 255, 257.

yapılmayacağı açıkça hüküm altına alınabilir. Böylece AKS adresine normal yoldan tebligat çıkarılsa bile adres tespiti dışında muhatabın tebligata ilişkin diğer korumalardan yararlanması mümkün kılınmış olacaktır.

2. Teb. K. m. 21

Kurul'un kararına dayanak olarak gösterdiği diğer önemli bir düzenleme Tebligat Kanunu'nun 21'inci maddesidir. Maddenin ilk fıkrası, normal yöntem olarak da tabir edilen, "*bilinen adrese yapılan*" tebligatı düzenlemektedir. Buna göre, muhatap veya muhatap adına tebliğ yapılabilecek olanlardan hiçbiri gösterilen adreste bulunmaz veya tebellüğden imtina ederse, tebliğ memuru tebliğ olunacak evrakı, o yerin muhtar veya ihtiyar heyeti azasından birine veyahut zabıta amir veya memurlarına imza karşılığında teslim eder. Tebliğ memuru, teslim alanın adresini ihtiva eden ihbarnameyi gösterilen adresteki binanın kapısına yapıştırır ve adreste bulunmama halinde muhatabın durumdan haberdar edilmesini en yakın komşularından birine, varsa yönetici veya kapıya da bildirir. Tebliğ, ihbarnamenin kapıya yapıştırıldığı tarihte gerçekleşmiş sayılır (Teb. K. m. 21/1). Fıkradaki önemli ayrıntı, geçici olarak adreste bulunmama halinde, muhatabın tebligattan haberdar edilmesine yönelik tebliğ memuruna getirilen yükümlülüktür. Tebellüğden imtina hali için ise böyle bir yükümlülüğün öngörülmemiş olması anlaşılabilir bir durumdur, zira adreste bulunan muhatap ya da onun yerine tebligatı alabilecek olan kişinin tebligattan zaten haberi olmuřtur¹⁵.

21' inci maddenin ikinci fıkrası ise doğrudan tebligat usulünü düzenlemektedir. Buna göre, şayet gösterilen adres muhatabın adres kayıt sistemindeki adresi olup da muhatap o adreste hiç oturmamış veya o adresten sürekli olarak ayrılmış, dahi olsa, tebliğ memuru tebliğ olunacak evrakı, o yerin muhtar veya ihtiyar heyeti azasından birine veyahut zabıta amir veya memurlarına imza karşılığında teslim eder ve teslim alanın adresini içeren ihbarnameyi gösterilen adresteki binanın

¹⁵ ALBAYRAK, Hakan, Tebligat Hukuku, 2. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2022, s. 136; DELİDUMAN, s. 112.

kapısına yapıştırır. İhbarnamenin kapıya yapıştırıldığı tarih, tebliğ tarihi olarak kabul edilir (Teb. K. m. 21/2).

İlk ve ikinci fıkra arasında iki temel fark olduğu görülür: Bunlardan birisi, m. 21/1 uyarınca yapılacak tebligatlarda, muhataba ulaşamayan tebliğ memuru adreste bulunmama sebebini maddede belirtilen şekilde araştıracaktır. Muhatabın farklı bir adresi tespit edilirse tebligat oraya yönlendirilecektir (Bkz. Teb. Yön. m. 30/1, 3, 4). Buna karşılık, m. 21/2'ye göre yapılacak tebligatlarda muhatabın adreste bulunmama nedeninin araştırılması ve yeni bir adres tespitinin yapılması öngörülmemiştir (Bkz. Teb. Yön. m. 30/1).

Teb. K. m. 21/1 ile m. 21/2 arasındaki ikinci önemli fark ise adreste geçici bulunmama halinde muhatabın durumdan haberdar kılınmasına yönelik getirilen düzenlemedir. Teb. K. m. 21/1'e göre yapılacak tebligatlarda, tebliğ memurunun ihbarnameyi kapıya yapıştırdıktan sonra muhatabın durumdan haberdar edilmesini en yakın komşularından birine, varsa yönetici veya kapıcıya da bildirmesi gerekirken (Bkz. Yön. 31/1); Teb. K. m. 21/2 hükmüne göre yapılacak tebligatlarda tebliğ memurunun bu yönde bir bildirim yükümlülüğü bulunmamaktadır (Bkz. Teb. Yön. 31/1).

Ancak kanun koyucu m. 21/2' nin uygulanabilmesi için daha en başta çok önemli bir şart getirmekte ve bu şart kanımızca Kurulun da yapmış olduğu üzere sıklıkla gözden kaçırılmaktadır. İlginçtir ki, bu hususa muhalefet şerhleri içerisinde de değinilmemiştir. Dikkat edilirse, m. 21/2 "*Gösterilen adres muhatabın adres kayıt sistemindeki adresi olup ...*" şeklinde başlamaktadır. Bu ifade m. 21/2 hükmünün uygulanabilmesi için gösterilen adresin aynı zamanda muhatabın AKS adresi olması gerekliliğini daha en başından ifade etmektedir. Burada "*gösterilen adres*" ile kastedilen muhatabın "*bilinen son adresi*" dir¹⁶. Zira maddenin normal usulde tebligatı düzenleyen ilk fıkrasında da aynı ibare kullanılmıştır. Bilinen son adres ise tebligatın normal yoldan, yani Teb. K. m. 21/1 uyarınca yapılacağı adrestir (Karş. Teb. K. m. 10/1). Bu adresin aynı

¹⁶ Tebligat mevzuatında adres konusunda kavram birliği oluşmamıştır. "*Gösterilen adres*", "*bilinen en son adres*", "*bilinen adres*", "*bildirilen adres*" gibi kavramlar birbirinin yerine kullanılabilir. Bkz: **ALBAYRAK**, s. 20.

zamanda muhatabın AKS adresi olması bir Őeyi değiştirmey, zira daha önce de belirttiğimiz gibi, AKS adresine tek aşamalı olarak m. 21/2 uyarınca doğrudan tebligat yapılması mümkün deęildir¹⁷. Dolayısıyla m. 21/2 hükmünü ancak m. 21/1 hükmüne göre yapılan tebligatın başarısız olması halinde uygulanabilecek bir hüküm olarak ele almak gerekir. O zaman, gösterilen adres (diğer bir ifadeyle bilinen en son adres) aynı zamanda muhatabın AKS adresi ise ve yapılan ilk tebligat başarısız olmuşsa, bu demek oluyor ki muhatap AKS adresinde hâlihazırda normal yollardan aranmış fakat ona ulaşılamamıştır. Artık aynı adrese ikinci kez normal yoldan bir tebligat yapılmasına gerek olmadığı aktır. Fakat gösterilen adres ile AKS adresi farklı ise aynı Őeyi söylemek mümkün değildir. Bu durumda gösterilen adrese karılan ancak yapılamayarak mercine iade edilen ilk tebligat normal yoldan olmakla birlikte henüz AKS adresine karılmış normal yoldan bir tebligat yoktur. Şayet başarısız olan ilk tebligat zerine AKS adresine doğrudan tebligat karılması kabul edilirse, bu durumda muhataba en güvenilir adres olarak nitelendirilen AKS adresinde olağan yöntemler deneyerek ulaşılmaya çalışılmış olmayacaktır. Kanımızca böyle bir sonuç, muhatabın AKS adresinde öncelikle normal yoldan aranması gereklilięi¹⁸ ile bağdaşmadığı gibi, fıkranın başında yer alan “Gösterilen adres muhatabın adres kayıt sistemindeki adresi olup ...” ifadesiyle de çelişmektedir.

B. Tebligat Kanunu’nun Uygulanmasına Dair Yönetmeliğin İlgili Maddelerinin Değerlendirilmesi

1. Teb. Yön. m. 16

Yönetmeliğin 16`ncı maddesinin ilk fıkrası, Teb. K. m. 10`a paralel olarak, tebligatın öncelikle bilinen en son adrese yapılacağını; ikinci fıkrası ise bilinen en son adresin tebligata elverişli olmadığının anlaşılması veya tebligat yapılamaması halinde, muhatabın adres kayıt

¹⁷ Bkz. Başlık IV. A.1.

¹⁸ Daha önce de belirttiğimiz gibi, bu gereklilik yargı kararlarında ifadesini bulan “bilinen adres ile AKS adresinin örtüşmesi durumunda ilgili adrese tek aşamalı olarak doğrudan tebligat karılamayacağı” gerekçesinden doğmaktadır. Bkz. Başlık IV. A.1.

sisteminde bulunan yerleşim yeri adresinin bilinen en son adres olarak kabul edilerek tebligatın buraya yapılacağını düzenlemiştir. Ancak ikinci fıkranın son cümlesinde – Teb. K. m. 10`dan farklı olarak – AKS adresine yapılacak tebligatın renkli zarf içerisinde Mernis adresi şerhi verilerek çıkarılacağı ve başka bir adres araştırması yapılmayacağı açıkça ifade edilmiştir. Bu ifade, Kurulun görüşüne dayanak olarak gösterdiği önemli bir düzenlemedir. Gerçekten de ifadenin yarattığı ilk izlenim, bilinen adrese yapılan tebligatın başarısız olması üzerine AKS adresine meşruhatlı olarak doğrudan tebligat çıkarılması gerektiği yönündedir.

Öncelikle şunu belirtmek isteriz ki, Yönetmelik hükümleri Kanunun ilgili maddelerine uygun olarak yorumlanmak durumundadır. Şayet kanun koyucunun iradesi Kurulun belirttiği yönde, yani bilinen en son adrese yapılan tebligatın bila dönmesi halinde AKS adresine doğrudan tebligat çıkarılması gerektiği yönünde olsaydı, bu hususa Teb. K. m. 10 ya da Teb. K. m. 21 içerisinde rahatlıkla değinilebilirdi. Ancak kanun koyucu aksi yönde bir tutum sergilemiş ve Teb. K. m. 21/2 içerisinde doğrudan tebligat çıkarılabilmesinin ön şartı olarak gösterilen adres ile AKS adresinin örtüşmesi gerekliliğini ifade etmiştir. Gösterilen adres ise yukarıda belirttiğimiz gibi, tebligatın öncelikle normal yoldan çıkarılması gereken adrestir. Dolayısıyla Teb. Yön. m. 16/2 hükmü Teb. K. m. 21/2 hükmüne uygun olarak yorumlandığında, gösterilen (diğer bir ifadeyle bilinen) adrese yapılan ilk tebligatın bila olması halinde AKS adresine doğrudan tebligat yapılabilmesi için her iki adresin aynı olması gerektiğinin, her iki adresin farklı olması durumunda ise - muhalefet şerhlerinde de belirtildiği gibi - AKS adresine öncelikle Teb. K. m. 21/1 uyarınca normal yoldan bir tebligat çıkarılması, buradan bir sonuç alınamazsa o zaman doğrudan tebligat çıkarılmasının kabulünün daha doğru bir yaklaşım olduğu kanaatindeyiz.

2. Teb. Yön. m. 30

Yönetmeliğin 30`uncu maddesi muhatabın adreste sürekli olarak bulunmaması halinde izlenmesi gereken yöntemi düzenlemektedir. Maddenin başında “Adres kayıt sistemindeki yerleşim yeri adresine meşruhat verilerek çıkarılan tebligatlar hariç olmak üzere...” denilmek suretiyle, Teb. K. m. 21/2 uyarınca çıkarılacak tebligatların düzenlemenin dışında bırakıldığı daha en baştan belirtilmiştir.

Yönetmeliğin 30' uncu maddesinin birinci fıkrası uyarınca, muhatap veya muhatap adına tebliğ yapılabilecek olanlardan hiçbirini gösterilen adreste sürekli olarak bulunmazsa, tebliğ memuru, adreste bulunmama sebebini bilmesi muhtemel komşu, yönetici, kapıcı, muhtar, ihtiyar heyeti, meclisi üyeleri, kolluk amir veya memurlarına sorarak tespit etmeye çalışır (Teb. Yön. m. 30/1). şayet muhatabın öldüğü veya gösterilen adresten sürekli olarak ayrılmakla birlikte başka bir adresi tespit edilemezse, tebligat evrakı tebligatı çıkararak mercie geri gönderilir (Teb. Yön. m. 30/2). Eğer tebliğ memuru muhataba ait yeni bir adres tespit ederse, tebligat bu adrese yönlendirilir (Teb. Yön. m. 30/3,4,5).

Yönetmeliğin 30' uncu maddesi tebligatın bilgilendirme unsuruna ilişkin iki önemli özelliği birden içerisinde barındırmaktadır. Bunlardan ilki, adreste bulunmama nedeninin araştırılması, ikincisi ise şayet tebligata elverişli yeni bir adres tespit edilirse tebligatın buraya yönlendirilmesidir. Ancak dikkat edilirse düzenlemenin kapsamı dışında bırakılan sadece AKS adresine "meşruhat verilerek" çıkarılan tebligatlardır. Diğer bir ifadeyle, AKS adresine çıkarılacak her tebligat değil yalnızca meşruhatlı olarak doğrudan çıkarılanlar kapsam dışı bırakılmıştır. Aslında kanun koyucunun bu ifadesi bir anlamda AKS adresine çıkarılan her tebligatın mutlaka meşruhatlı olması gerekmediğinin de bir göstergesidir. Hâlihazırda AKS adresine meşruhat verilerek çıkarılan bir tebligat var ise, bizim de savunduğumuz görüş uyarınca zaten öncesinde muhataba bu adreste olağan yollardan ulaşılmaya çalışılmış fakat başarısız olunmuş demektir. Aynı adrese doğrudan çıkarılan tebligatta artık adreste bulunmama nedeninin araştırılmasına ve yeni adres tespitine gerek olmadığı açıktır.

3. Teb. Yön. m. 31

Yönetmeliğin 31'inci maddesinin ilk fıkrası Tebligat Kanunu'nun 21'inci maddesinin ilk fıkrasına paralel şekilde adresten geçici süreli ayrılma ve tebellüğden imtina hallerinde izlenecek olan yöntemi tarif etmektedir. Buna göre, muhatap veya muhatap adına tebligat yapılabilecek kişiler, adreste buldukları halde hiçbirinin tebliğ anında gösterilen adreste olmaması halinde tebliğ memuru, tebliğ olunacak evrakı, o yerin muhtar veya ihtiyar heyeti veya meclisi üyesinden birine ya da kolluk amir veya memuruna imza karşılığında teslim edecek ve

tebliğ olunacak şahsa keyfiyetin haber verilmesini mümkün oldukça en yakın komşularından birine, varsa yönetici veya kapıcıya da bildirecektir. Ancak tebellüğden imtina ve muhatabın adres kayıt sistemindeki yerleşim yeri adresine meşruhat verilerek çıkarılan tebligatlar için böyle bir bildirim yükümlülüğünün olmadığı belirtilmiştir. Tebellüğden imtina halinde muhatap ya da muhatap adına tebliğ yapılabilecek kişinin tebligattan hâlihazırda haberi olduğu için ayrıca bir bildirim yükümlülüğüne gerek duyulmamıştır.

Asıl dikkat çekici olan, kanun koyucunun – tıpkı Teb. Yön. m. 30`da yaptığı gibi – adres kayıt sistemindeki yerleşim yeri adresine “meşruhat verilerek” çıkarılan tebligatları düzenlemenin dışında bırakmış olduğunu vurgulamasıdır. Kanun koyucunun yaptığı bu vurgu, AKS adresine çıkarılan tebligatın mutlaka meşruhatla olması gerekmediğinin Yönetmelik içerisinde yer alan diğer bir göstergesidir. AKS adresine meşruhat verilerek çıkarılan bir tebligat var ise, savunduğumuz görüş uyarınca Teb. K. m. 21/2` nin başında yer alan “gösterilen adresin muhatabın adres kayıt sistemindeki adresi olması” şartı gerçekleşmiş olacağı ve bu adrese hâlihazırda normal yoldan bir tebligat denenmiş olacağı için meşruhat verilerek çıkarılan sonraki tebligatta bildirim yapılmasına gerek olmaması normal karşılanmalıdır.

Yönetmeliğin 31`inci maddesinin 2`nci fıkrasında ise adres araştırmasının dışında bırakılan yine yalnızca AKS adresine “meşruhat verilerek” çıkarılan tebligatlar olmuştur. Maddenin her iki fıkrasındaki istisnai hüküm de, AKS adresine çıkarılan her tebligatın mutlaka doğrudan olması gerekmediğine, bu adrese normal yoldan da tebligat çıkarılabileceğine işaret etmektedir. Nasıl ki, muhatabın tespit edilen son adresi aynı zamanda onun AKS adresi ise öncesinde normal yoldan bir tebligat çıkarılabiliyorsa; her iki adresin farklı olması durumunda da AKS adresine öncelikle normal yoldan tebligat çıkarılmasında Yönetmelik hükümlerince bir engel bulunmadığı kanaatindeyiz.

C. Tebligatın Amacı Doğrultusunda Bir Değerlendirme

Tebligatın amacı, muhatabın tebliğ konusu hakkında zamanında, yazılı olarak bilgilendirilmesi ve aynı zamanda bu bilgilendirmenin

belgelendirilmesini saęlamaktır¹⁹. Bireylerin haklarını doğru ve zamanında kullanabilmeleri çoğu kez usulüne uygun yapılmış bir tebligatla mümkündür. Örneğin, hakkında dava açılan bir kişinin kendini savunabilmesi ya da hakkında icra takibi başlatılmış olan bir kişinin itiraz ederek takibe karşı koyabilmesi için dava dilekçesinin ya da ödeme emrinin kendisine usulüne uygun olarak tebliğ edilmiş olması gerekir²⁰. Tebligat bu yönüyle, adil yargılanma hakkı ve onun bir unsuru olan hukuki dinlenilme hakkı ile yakından ilgilidir²¹.

Kanun koyucu bir yandan muhataba en güvenilir ve doğru yoldan ulaşmaya çalışarak hukuki dinlenilme hakkının korunması, diğer yandan da tebligat işlemlerinin mümkün olan en kısa sürede, en ucuz ve en basit şekliyle yapılarak yargılamanın makul sürede sonuçlandırılması gayreti ierisinde²². Karara konu uyuşmazlığa yön veren Teb. K. m. 10/2 ve m. 21/2 hükümleri aradaki bu dengeyi korumaya yönelik getirilmiş önemli düzenlemelerdir. İlgili düzenlemeler, muhataba öncelikle olağan yol ve yöntemler kullanılarak ulaşılmasını, bu mümkün olmazsa doğrudan tebligat yapılmasını öngörmektedir.

Gerek Teb. K. m. 10 gerekse de Teb. K. m. 21 hükmünün gerekçesinde, oluşturulan adres kayıt sistemi sayesinde daha önce muhatabın adres tespitinin yapılamamasından kaynaklanan zaman ve masraf kaybının önüne geçilmesinin hedeflendiği görölmektedir. Bu amaçla AKS adresi tebligatın yapılabileceği son adres olarak kabul edilmiş ve başka bir adres araştırması yapılmayacağı belirtilmiştir.

¹⁹ **KONURALP**, Haluk/**ÖZEKEş**, Muhammed, Yargı Örgütü ve Tebligat Hukuku, 2. Bası, Anadolu Üniversitesi Yayını, Eskişehir 2006, s. 105; **YILMAZ/AğLAR**, s. 39; **MERİÇ**, Nedim, "Tebligatın Anlamı Ve İlgili Mevzuat", Olaylarla Tebligat Hukuku, Editörler, **MERİÇ**, Nedim/**ARSLANPINAR TAT**, Tuğçe/**IşIK**, Melih/**KORKMAZ**, Nurdan/**KIDIL**, Barçın Özkan, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2020, s. 4. **YEşİLOVA**, Bilgehan, "7201 Sayılı Tebligat Kanunu'nun ve Tebliğe İlişkin Diğer Hükümlerin Tahkimde Uygulama Yeri", **UTTDER**, 2014/1, s. 102.

²⁰ **KONURALP/ÖZEKES**, s. 107; **ÖZBAY**, İbrahim/**YARDIMCI**, Taner Emre, Tebligat Hukuku, 2. Bası, Adalet Yayınevi, Ankara 2020, s. 17.

²¹ **ÖZEKES**, Muhammet, "Usulsüz Tebligat ve Dürüstlük Kuralı (Karar İncelemesi)", Manisa Barosu Dergisi, 1998/66, s. 56; **RUHİ/RUHİ**, s. 19; **KURT KONCA**, Nesibe, "Türk Hukukunda Tebligata İlişkin Güncel Sorunlar Ve özüm Önerileri", **TBB Dergisi**, 2014/114, s. 240.

²² Bkz: 6099 sayılı Kanun Genel Gerekçesi.

Ancak başka bir adres araştırması yapılmaması AKS adresine doğrudan çıkarılan tebligatlar bakımından geçerli olup, bu adrese normal yoldan bir tebligat çıkarılamayacağı anlamı taşımamaktadır. Diğer bir ifadeyle, adres araştırması yapılamayacak olması doğrudan tebligatın bir nedeni değil, olsa olsa bir sonucu olabilir. Zira daha önce de belirttiğimiz gibi, normal tebligat usulü yalnızca adres araştırmasını değil, öncesinde muhatabın adreste bulunup bulunmadığının tespitini, adreste bulunmama halinde bunun geçici süreyle mi yoksa sürekli mi olduğunun belirlenmesini, şayet geçici süreyle ise muhatabın tebligattan haberdar kılınmasını ve yine geçici süreli ayrılma halinde Teb. K. m. 20'deki şartların oluşması halinde on beş günlük ek süreden yararlanma imkânını içeren kapsamlı bir uygulamadır. Şayet muhatap AKS adresine yapılacak daha ilk tebligat bakımından bahsettiğimiz korumalardan mahrum bırakılacak olursa, bu durum sorumluluğunu yerine getirerek adres kayıt sistemine kaydolmuş vatandaşların bir anlamda dezavantajlı konuma düşürülmesi anlamı da taşımaktadır²³. Kaldı ki, adres kayıt sisteminde adresi olmayanlar için öngörülen ilan tebligat usulü dahi muhataba yönelik – özellikle süre bakımından²⁴ – daha etkin korumalar içermektedir.

Bir an için Kurulun kabul ettiği şekliyle, muhataba tespit edilen son adresi aracılığıyla ulaşamadığını ve bunun üzerine adres kayıt sistemindeki adresine doğrudan tebligat çıkarıldığını varsayalım. Şayet muhatap AKS adresinde oturmakla birlikte uzun süreli bir seyahatte ise ya da hastanede tedavi görmekte ise kendisine çıkarılacak doğrudan tebligattan zamanında haberdar olması mümkün olmayabilecektir²⁵. Zira bu halde Teb. K. m. 21/2 gereği tebligat ihbarnamenin kapıya asıldığı

²³ Bkz: 4 nolu muhalefet şerhi.

²⁴ İlan tebligatın yapılabilmesi için öncelikle muhatabın adresinin meçhul olduğunun tespiti gerekir. Bunun için tebligatı çıkaran merci muhatabın adresini resmî veya özel kurum ve dairelerden, bunlardan sonuç alınmadığı takdirde kolluk vasıtasıyla araştırması gerekir (Teb. K. m. 28; Yön. m. 48/2). Yapılan araştırmalara rağmen muhatabın adresinin tespit edilememesi halinde adres meçhul sayılır ve son çare olarak ilan tebligata başvurulur. İlan tebliğ, son ilan tarihinden itibaren yedi gün sonra yapılmış sayılır. İlan tebliğe karar veren merci, bu süreyi 15 günü geçmeyecek şekilde uzatabilir (Teb. K. m. 31).

²⁵ **SALGIRTAY**, s. 305, 306; Örnek bir olay için bkz: Yargıtay 12. HD., 21.06.2022, E. 2022/935, K. 2022/7588 (Legalbank).

tarihte gerçekleşmiş sayılacak ve muhatabın tebliğden haberdar kılınmasıyla ilgili tedbirler de uygulanmayacaktır²⁶. Bu durum, özellikle tebligatla işlemeye başlayan srelerin kaçırılması gibi sonradan telafisi g sonuçlara yol açabilecek niteliktedir²⁷.

Muhatabın AKS adresinde aranmaksızın doğrudan gerçekleşen tebligatlar bakımından karşılaşılabilecek zorluğa diğer bir örnek, bir muhalefet şerhi içerisinde de dikkat çekildiği gibi, muhatabın lm fakat tebligatın ölüm olayı henüz nüfusa işlenmeden önce gerçekleşmiş olmasındır²⁸. Böyle bir durumda, Teb. Yön. m. 30 'daki araştırmayı yapamayacak olan tebligat memuru ölüm olayını tespit edemeden ihbarnameyi kapıya yapıştırmakla yükümlü olacaktır²⁹. Benzer bir zorluk, tebligatın çıkarıldığı AKS adresinden taşınan fakat yeni adresini bildirme süresi yasal olarak henüz geçmemiş olan kişiye yapılan doğrudan tebligat bakımından da geerlidir³⁰. Muhatabın adreste bulunmama nedeninin araştırılmadığı bu gibi durumlarda hukuka aykırı gerçekleşen tebligatın sonuçlarının sonradan düzeltilebilmesi için

²⁶ Bkz: 6099 sayılı Kanun Gerekçe m. 4.

²⁷ Konuya ilişkin eleştiriler için ayrıca bkz: 4 nolu muhalefet şerhi; ÖZBAY, İbrahim, "6099 Sayılı Kanun ve Tebligat Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik erevesinde Tebligat Hukukundaki Son Değişiklikler", EÜHFD, 2012/1,2 s. 43; AKİL, s. 257, ALBAYRAK, s. 136; DURAN, s. 934.

²⁸ Bkz: 5 nolu muhalefet şerhi. Mezarlık Yerlerinin İnşası İle Cenaze Nakil Ve Defin İşlemleri Hakkında Yönetmelik m. 22 uyarınca "lmler, ölüm olayının meydana geldiği tarihten itibaren 10 gün içinde halk sağlığı müdürlüğü tarafından elektronik ortamda nüfus müdürlüğüne bildirilir".

²⁹ Böyle bir durumda yapılan tebligatın usulsz tebliğ mi yoksa yok hükmünde mi sayılması gerektiği hususu açık değildir. Yargıtay bir kararında ölen kişiye yapılan tebliği usulsz tebliğ olarak nitelendirmiştir. Yargıtay 16. HD., 17.12.2018, E. 2016/4526, K. 2018/7768 (Legalbank). Ancak bize göre böyle bir durumda kendisine tebligat yapılabilecek bir kimse mevcut olmadığı için usulsz de olsa bir tebligatın varlığından söz edilemez. Dolayısıyla yapılan tebligat yok hükmünde olmalıdır. Aynı yönde bkz: RUHİ/RUHİ, s. 222; ALBAYRAK, s. 129. Tebliğ yokluğu ile usulsz tebliğ arasındaki farklar için bkz: GÜNEŐ, Derya Belgin, Tebliğ Yokluğu, İÜHFM, 2016/1, s. 223 vd; KÖKSAL, Mehmet, Tebligat Hukuku, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2018, s. 99,98. rnek olaylar için bkz: IŐIK, Melih, "Tebligatın Yokluğu Ve Usulsüz Tebliğ", Olaylarla Tebligat Hukuku MERİÇ/TAT/IŐIK/KORKMAZ/KIDİL, s. 141 vd.

³⁰ Bkz: 4 nolu muhalefet şerhi. Nüfus Hizmetleri Kanunu m. 50/3'te adres bildiriminin yapılması için yirmi günlük yasal süre tanınmıştır.

fazladan emek, zaman ve masraf harcanması gerekecektir ki, bu durum kanun koyucunun doğrudan tebligat yöntemiyle ulaşmak istediği sonucun tam tersidir.

Kurulun kararına dayanak olan Kanun ve Yönetmelikteki düzenlemeler, tebligatta öncelikli hedefin muhataba ulaşmak olduğunun fakat muhataba ulaşma çabasının da makul bir sürede sonlandırılması için gerekli tedbirlerin alınması gerektiğinin göstergeleridir. Bu tedbirlerden birisi olarak nitelendirebileceğimiz doğrudan tebligat ise tebligatı hızlandırma amacı taşımakla birlikte, asıl amaç olan muhataba ulaşılmasından (kısmen de olsa) vazgeçildiği anlamına gelmemelidir. Bu yüzden ki, bize göre kanun koyucu doğrudan tebligatın düzenlendiği Teb. K. m. 21/2' nin daha en başında "gösterilen adresin aynı zamanda muhatabın adres kayıt sistemindeki adresi olması" şartını aramıştır. Zira ancak o zaman muhatap gösterilen ve aynı zamanda adres kayıt sisteminde kayıtlı olan adresinde öncelikle normal yoldan aranmış fakat kendisine ulaşılamamış olacağı için aynı adrese tekrar normal yoldan bir tebligat çıkarılmasına gerek duyulmamıştır. Her iki adresin farklı olması durumunda ise, bilinen son adrese yapılan tebligatın başarısız olması üzerine muhatap henüz asıl aranması gereken AKS adresinde normal yol ve yöntemler denenerek aranmış değildir.

SONUÇ

1. Öncelikle, Kurulun kararına dayanak olarak aldığı, AKS adresine yapılan tebligatın adres araştırması içeremeyeceği yönündeki görüşe katılmadığımızı belirtmek isteriz. Eğer öyle olsaydı AKS adresine doğrudan tebligat dışında normal yoldan tebligat yapılamaması gerekirdi. Ancak bugün, muhatabın bilinen son adresi aynı zamanda onun AKS adresi ise, ilgili adrese tek aşamalı olarak doğrudan tebligat (Teb. K. m. 21/2) çıkarılamayacağı, öncelikle normal yoldan bir tebligat (Teb. K. m. 21/1) çıkarılması, buradan bir sonuç alınamaz ise o zaman doğrudan tebligat çıkarılması gerektiği yargı kararlarıyla da kabul görmektedir.

2. Ne Teb. K. m. 10/2 ne de Teb. K. m. 21/2 hükmü içerisinde AKS adresine normal yoldan tebligat çıkarılmasını engelleyen bir ifade vardır. Teb. K. m. 21/2' deki düzenleme, aşağıda belirteceğimiz üzere, doğrudan

tebligat yapılabilmesi için çok özel bir şart öngörmektedir. Teb. K. m. 10/2 hükmünün gerekçesinde yer alan, “adres kayıt sistemindeki adresin başkaca adres araştırmasını gerekli kılmadığı” yönündeki ifade ise, şayet adres kayıt sisteminde kayıtlı bir adres var ise bundan böyle ilan edilen tebligatta olduğu gibi öncesinde tebligat memurunca yeni bir adres soruşturması yapılmasına gerek olmaksızın AKS adresinin bilinen en son adres olarak kabul edilerek tebligatın buraya yapılacağına işaret etmektedir. Bunun haricinde, ilgili hükümlerden AKS adresine normal yoldan tebligat çıkarılamayacağı sonucuna varmak kanımızca kanunun amacını aşan bir yorumdur.

3. Muhatabın bilinen en son adresi ile AKS adresinin farklı olması durumunda, tebligatın öncelikle bilinen en son adrese normal yoldan çıkarılacağı konusunda herhangi bir tereddüt yoktur (Teb. K. m. 10/1). Ancak bu adrese yapılan tebligatın başarısız olması halinde muhatabın AKS adresine doğrudan tebligat çıkarılabilmesi için kanun koyucu Teb. K. m. 21/2’ nin başında önemli bir şart ön görmüştür. Bu şart, “Gösterilen adres muhatabın adres kayıt sistemindeki adresi olup ...” şeklinde başlayan ifadeden anlaşılabilceği gibi, bilinen adres (maddede gösterilen adres olarak ifade edilmiştir) ile AKS adresinin örtüşmesi gerekliliğidir. Ancak o zaman muhataba bilinen ve aynı zamanda adres kayıt sisteminde kayıtlı olan adresinde normal yol ve yöntemler denenerek ulaşılmaya çalışılmış olacağı için artık aynı adrese ikinci kez normal yoldan bir tebligat çıkarılmasına gerek duyulmamıştır. Her iki adresin farklı olması durumunda ise aynı şeyi söylemek mümkün değildir. Bu durumda, bilinen son adrese normal yoldan çıkarılmış fakat başarısız olunmuş bir tebligat olmakla birlikte, muhataba henüz asıl aranması gereken AKS adresinde olağan yöntemler denenerek ulaşılmaya çalışılmış değildir. şayet bu durumda AKS adresine doğrudan tebligat çıkarılması kabul edilirse, muhatap kendisinden kaynaklanmayan nedenlerden ötürü “en güvenilir adres” olarak nitelendirilen AKS adresinde tebligata ilişkin haklarından mahrum bırakılabilmektedir. Özellikle bilinen son adresin muhatabın iradesi dışında (tebliğ merciinin araştırması yahut tebliğ isteyen tarafın beyanı doğrutusunda) tespit edildiği hallerde, bu sonucun yarattığı sakinca daha iyi anlaşılmaktadır.

4. Alternatif bir çözüm olması açısından, “tebligat öncelikle muhatabın bilinen en son adresine yapılır” kuralından vazgeçilerek, sürecin muhatabın AKS adresine çıkarılan normal yoldan bir tebligat ile başlatılması, buradan bir sonuç alınamaz ise aynı adrese doğrudan tebligat yapılarak sürecin sonlandırılmasına yönelik yeni bir düzenleme getirilmesi düşünülebilir. AKS adresi bulunmayanlar için ise ilan edilen tebligat ya da daha esnek bir çözüm benimsenmek istenirse, öncesinde bir defaya mahsus bilinen adres tespiti yapılması, şayet adres tespit edilirse tebligatın doğrudan bu adrese yönlendirilmesiyle sürecin sonlandırılması düşünülebilir. Şayet “tebligat öncelikle muhatabın bilinen en son adresine yapılır” kuralı muhafaza edilecek ise, o zaman önerebileceğimiz çözüm yolu, bilinen adrese yapılan fakat başarısız olan ilk tebligat üzerine, AKS adresine çıkarılan normal yoldan tebligatta adres araştırması yapılmayacağına yönelik bir hüküm sevk edilmesi olabilir. Böylece yeni bir adres tespiti yapılmamakla birlikte muhatap AKS adresinde tebligata ilişkin diğer haklarından yoksun bırakılmamış olacaktır.

5. Adres kayıt sisteminin getirilme amaçlarından önemli bir tanesi tebligat da dâhil olmak üzere resmi işlemlerin yapılmasını kolaylaştırmak ve hızlandırmaktır. Ancak bu amaç, bireyin kendisine yasayla tanınan haklardan mahrum bırakılması sonucunu doğurmamalıdır. Kurulun kabul ettiği çözüm yolu bu haliyle adres kayıt sistemini vatandaşlar için bir avantaj olmaktan çıkarıp, dezavantaj haline dönüştürmeye elverişlidir.

6. Yukarıda belirttiğimiz nedenlerden ötürü, Kurulun vermiş olduğu karara katılmadığımızı, AKS adresine Teb. K. m. 21/2 uyarınca doğrudan tebligat çıkarılabilmesi için bu adrese öncesinde Teb. K. m. 21/1 uyarınca normal yoldan bir tebligat çıkarılması gerektiğinin kabulünü Kanuna ve tebligatın amacına daha uygun bulduğumuzu belirtmek isteriz.

KAYNAKLAR

- AKCAN, Recep/ALBAYRAK, Hakan: Tebligat Hukuku, 2. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2015.
- AKİL, Cenk: “11.1.2011 Gün Ve 6099 Sayılı Kanun İle 7201 Sayılı Tebligat Kanunu’nda Yapılan Değişiklikler”, TBB Dergisi 2012/101, s. 247-266.
- ALBAYRAK, Hakan: Tebligat Hukuku, 2. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2022.
- ARSLAN, Ramazan/YILMAZ, Ejder/TAŞPINAR, Ayvaz Sema/HANAĞASI, Emel: Medeni Usul Hukuku, 6. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara 2020.
- ATALI, Murat/ERMENEK, İbrahim/ÜÇÜNCÜ, S. Hilal: Tebligat Hukuku, 5. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2021.
- DELİDUMAN, Seyithan: Tebligat Hukuku Bilgisi, 4. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara 2012.
- DURAN, Osman: “Adres Kayıt Sisteminin Tebligat Hukuku zerine Etkileri”, EÜHFD, 2013/2, s. 919-944.
- EKECİK, Őukran/DURAN, Osman: “Tebligat Kanunu’nun 20. Maddesi zerine Düşünceler”, Ankara Barosu Dergisi, 2013/3, s. 86-102.
- GÜNEŐ, Derya Belgin: Tebliğ Yokluğu, İÜHFM, 2016/1, s. 221-231.
- İŐIK, Melih: “Tebligatın Yokluğu ve Usulsüz Tebliğ”, Olaylarla Tebligat Hukuku, Editörler, MERİÇ, Nedim/ARSLANPINAR TAT, Tuğçe/İŐIK, Melih/KORKMAZ, Nurdan/KIDIL, Barçın zkan, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2020, s. 141-160.
- KONURALP, Haluk/ÖZEKEŐ, Muhammed: Yargı rgt ve Tebligat Hukuku, 2. Bası, Anadolu Üniversitesi Yayını, Eskişehir 2006.
- KÖKSAL, Mehmet: Tebligat Hukuku, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2018.
- KURT KONCA, Nesibe: “Türk Hukukunda Tebligata İlişkin Güncel Sorunlar Ve Çözüm nerileri”, TBB Dergisi, 2014/114, s. 239-274.
- MERİÇ, Nedim: “Tebligatın Anlamı ve İlgili Mevzuat”, Olaylarla Tebligat Hukuku, Editörler, MERİÇ, Nedim/ARSLANPINAR TAT, Tuğçe/İŐIK, Melih/KORKMAZ, Nurdan/KIDIL, Barçın zkan, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2020, s. 1-9.
- MUŐUL, Timuçin: Tebligat Hukuku, 7. Bası, Adalet Yayınevi, Ankara 2018.
- ÖZBAY, İbrahim: “6099 Sayılı Kanun ve Tebligat Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik Çerçevesinde Tebligat Hukukundaki Son Değişiklikler”, EÜHFD, 2012/1,2, s. 115-157.

- ÖZBAY, İbrahim/YARDIMCI, Taner Emre: Tebligat Hukuku, 2. Bası, Adalet Yayınevi, Ankara 2020.
- ÖZEKES, Muhammet: “Usulsüz Tebligat ve Dürüstlük Kuralı (Karar İncelemesi)”, Manisa Barosu Dergisi, 1998/66, s. 56-63.
- PEKSÖZ, Vildan: “Adres Değişikliği Hâlinde Tebligat”, İÜHFİM, 2016/1, s. 349-372.
- RUHİ, Canan/RUHİ, Ahmet Cemal: Tebligat Hukuku Bilgisi, 5. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2019.
- SALGIRTAY, Teoman: “Tebligat Kanununda Yapılan Değişiklikler Ve Bir Yargıtay Kararı Işığında (Yargıtay 12. H.D. 2012 / 32459 E. – 2013 / 3328 K. S.-11.02.2013 T.) Tebligat Kanunu Uygulamaları”, Ankara Barosu Dergisi, 2013/4, s. 297-328.
- YEŞİLOVA, Bilgehan: “7201 Sayılı Tebligat Kanunu'nun ve Tebliğe İlişkin Diğer Hükümlerin Tahkimde Uygulama Yeri”, UTDER, 2014/1, s. 97-128.
- YEŞİLOVA, Bilgehan: “Tebligat Kanunu'nun 6099 s. K. İle Değişik 10/II ve 21/II Maddesi Hükümlerinin Uygulama Alanlarının Tespiti-Bir İçtihat Değerlendirmesinin Düşündürdükleri”, Ankara Barosu Dergisi, 2014/3, s. 55-114.
- YILMAZ, Ejder/ÇAĞLAR, Tacar: Tebligat Hukuku, 6. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara 2013.